

Jeugdhulp op school VO

Nieuwsbrief 3 - 2023

Dit is de derde nieuwsbrief vanuit het project Jeugdhulp op school om alle partners in de regio's Noord- en Midden-Kennemerland te informeren over de ontwikkelingen.

Wat is Jeugdhulp op school (JOS)?

Dit schooljaar is het project Jeugdhulp op school (JOS) gestart op 8 scholen in Noord- en Midden-Kennemerland. Naast de inzet van de J&G coach VO zijn extra uren voor de gedragswetenschapper JGGZ-VO beschikbaar. Op 5 scholen in Noord-Kennemerland is een preventief ambulante jeugdhulpverlener VO beschikbaar. Dit is een verdere stap in de samenwerking tussen gemeenten en onderwijs gericht op preventie en weerbaar maken van jongeren.

Stand van zaken inkoop Jeugd- en schoolteam voortgezet onderwijs 2024 en verder

Jeugdhulp op school zal binnenkort vanuit de gemeenten worden aanbesteed. De colleges hebben daarop ingestemd. Dat dit zou gaan gebeuren, was al langer bekend. Reden is dat het huidige contract met Stichting GroeiMee niet meer mag worden verlengd en daarom een nieuwe aanbesteding nodig is. Stichting GroeiMee kan gewoon meedoen in deze aanbesteding. De nieuwe aanbestedingsperiode gaat in op 1 januari 2024 en heeft een looptijd van zeven jaar, die te verlengen met nog een periode van maximaal drie jaar. De omvang van de formatie is gelijk aan de huidige inzet. De komende jaren zullen we jaarlijks op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens, in overleg met de aanbieder, hierop bijstellen. De keuze voor een lange aanbestedingsperiode (maximaal 10 jaar) zorgt voor rust en continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening.

De opdracht inkoop Jeugd- en schoolteam 2024 en verder wordt nog deze maand gepubliceerd!

Hiermee begint officieel de selectiefase. In deze fase van de inkoop wordt de aanbieder geselecteerd. De selectiecriteria en beoordeling van de aanbieder wordt door gemeenten en onderwijs gezamenlijk gedaan. Na de selectie wordt met de beoogde aanbieder een dialoog gevoerd over de inhoudelijke voorwaarden. Aansluitend vindt de definitieve onderhandeling en gunning plaats. Ook dit doen gemeenten en onderwijs samen. De planning is dat in oktober 2023 bekend is welke aanbieder per 1 januari 2024 het Jeugd- en schoolteam gaat vormgeven

Monitoring

De tussenrapportage zoals door Oberon opgesteld betreft een overzicht van de eerste ervaringen en indrukken van het project op verzoek van de gemeenten en samenwerkingsverbanden.

De rapportage is een belangrijk document voor bestuurders om vertrouwen te kunnen uitspreken in de ingezette beweging om preventieve jeugdhulp te verbinden aan het onderwijs. Dat is nodig om het inkoopproces daarvoor met ingang van 1 januari 2024 te kunnen starten. De opdracht daartoe wordt deze maand verleend.

De rapportage brengt in beeld dat het project Jeugdhulp op school veelbelovend is en laat zien dat de ontwikkelingen goed aansluiten op de kennis en ervaringen bij soortgelijke projecten in het land.

Het is een compliment waard dat de collega's van de scholen en Jeugdhulp op school in korte tijd hebben weten te realiseren dat er een stevige inhoudelijke basis staat. Er is veel expertise in huis.

Deze rapportage besteedt, gezien de periode waar deze betrekking op heeft, beperkt aandacht aan de initiatieven die binnen de scholen en leeromgeving genomen zijn en de behaalde opbrengsten.

Er zijn inmiddels, medio mei, veel voorbeelden van preventief en innovatief werken zoals spreekuren voor docenten en leerlingen. Die opbrengsten worden in een vervolgrapportage met kennis vanuit de leeromgeving in beeld gebracht met het doel elkaar te inspireren en de ontwikkelingen komende jaren blijvend te verdiepen.

Klik [hier](#) voor de tussenrapportage.

Leeromgeving

De pilots

De scholen zijn met hun JOS-medewerkers volop bezig en een ander kristalliseert zich uit. Allerlei werkwijzen worden uitgetoetst en gemonitord en bewegen de JOS-medewerkers zich steeds preventiever in de scholen. Zo zijn er verschillende inloopuurtjes opgezet: voor mentoren, voor ouders of voor leerlingen. Deze monitoren we zodat we zicht krijgen op de vragen die daar gesteld worden. Voor volgend schooljaar staan er ook meer collectief gerichte activiteiten op het programma, zoals een anti-stress week voor leerlingen van bepaalde leerjaren of psycho-educatie voor mentoren en docenten: wat betekent trauma- en hechtingsproblematiek voor de omgang met een leerling? Bij dergelijke activiteiten vanuit school wordt steeds gekeken welke rol de JOS-medewerkers hierin kunnen hebben. Het nieuwe schooljaar biedt ook de mogelijkheid voor een preventief ambulant jeugdhulpverlener om betrokken te zijn bij risicoleerlingen vanaf de start van het schooljaar; voor een zachte landing. En bij sommige leerlingen zijn JOS-medewerkers nu al betrokken bij de overdracht vanuit de school.

Preventie werkt!

We horen mooie verhalen terug van trajecten waarbij specialistische hulp wel in vizier was, maar niet meer nodig bleek.

Zo is er een leerling op Focus, waarbij moeder haar zoon verder wilde laten onderzoeken om helder te krijgen waar het gedrag van haar zoon vandaan kwam. Inmiddels was de preventief ambulant jeugdhulpverlener betrokken en die kon aan moeder al een groot deel van het gedrag duiden. Deze heeft de gedragswetenschapper JGGZ VO ingeschakeld. Deze maakt ook deel uit van JOS. De gedragswetenschapper is bij een gesprek aanwezig geweest en gezien de positieve ontwikkelingen in het gezin bleek het niet nodig om verder onderzoek in te zetten. De preventief ambulant hulpverlener zet zich verder in op de communicatie tussen moeder en zoon, op een manier die passend is voor een leerling uit het praktijkonderwijs. Verdere inzet vanuit specialistische jeugdhulp is op dit moment niet nodig.

En het verhaal van een leerling op kaderniveau. Op het eerste oog een redelijk enkelvoudige vraag: hoe kan ik eerst denken voordat ik doe, zodat ik niet steeds in de problemen kom? Maar met grote gevolgen. Er was al een aanmelding gedaan voor specialistische jeugdhulpverlening, en school dacht al aan speciaal onderwijs. Voor jeugdhulp stond de leerling zelf niet open. In gesprek gaan met de JOS-medewerker op school wilde deze leerling gelukkig wel. Er zijn gedurende een traject van ongeveer 10 weken gesprekken op school geweest. En het is de leerling gelukt om zonder specialistische jeugdhulp verder te kunnen! Dit resultaat was volgens ons niet bereikt, als Jeugdhulp op school niet beschikbaar was. Naast de laagdrempeligheid en de toegankelijkheid van Jeugdhulp op school was de effectiviteit van het traject ook groter door de samenwerking met school. Veel sociale situaties spelen zich hier af en dit maakt school een bron van leerervaringen voor jongeren. Met docenten, ondersteuningscoördinatoren, afdelingsleider en conciërges werd een feedbacksysteem afgesproken, op basis waarvan de preventief ambulant jeugdhulpverlener direct met de leerling in gesprek kon gaan en te bespreken hoe hij het anders kan aanpakken. Positief gedrag werd ook snel opgemerkt en bekrachtigd door school en JOS. Dit maakte dat het leren van nieuw gedrag veel sneller tot stand kon komen, dan wanneer dit traject buiten school had afgespeeld.

Ook zijn er mooie voorbeelden hoe Jeugdhulp op school de verbindende factor kan zijn tussen partijen.

Bijvoorbeeld een leerling die verwijderd is van school en naar een nieuwe school moet. De preventief ambulant jeugdhulpverlener is gelijk op huisbezoek gegaan en trof een moeder aan die weinig meer aankon. Ze is naast moeder gaan staan en heeft haar en haar kind ondersteund in het proces van verwijdering en zoeken naar andere school, met alle emoties die daarbij komen kijken. Ze kon emoties wat in perspectief zetten, de blik op 'voorkijken in plaats van steeds terugkijken' zetten en zorgen dat moeder en leerling tot afspraken en acties kwamen. Doordat ze in het gezin kwam, kon ze moeder ook ondersteunen bij de opvoeding van haar andere kinderen. Naast het zoeken naar een andere school heeft de preventief ambulant jeugdhulpverlener ook een lijn gelegd naar het wijkteam waar moeder eerst niet, maar toen wel voor openstond. Bij de overdracht kan de preventief ambulant jeugdhulpverlener aangeven welke behoefte moeder heeft aan ondersteuning, wat zij zelf had gedaan en wat er nu nodig is. De J&G coach vanuit het wijkteam heeft dit direct heel goed opgepakt en moeder heeft er vertrouwen in. Meermalen heeft moeder aangegeven: ik vind het zo fijn dat jij er was voor ons.

Dat die verbinding zo belangrijk is blijkt ook uit het volgende voorbeeld van een leerling die al een keer gedoubleerd was en nu weer op de nominatie stond om te blijven zitten. Het beeld van school: geen motivatie, adhd. Wat kan school doen voor deze leerling?

De J&G coach is op huisbezoek gegaan en heeft moeder gesproken. Er bleek heel veel aan de hand te zijn. Het gezin had traumatische ervaringen meegemaakt, maar moeder vond het ook heel moeilijk om hulp te aanvaarden. De J&G coach is ook in gesprek gegaan met de leerling op school en toen kwamen ook suicidale gedachten naar voren. Hier heeft ze direct op gereageerd en gekeken welke organisatie iets kon betekenen en welke route bewandeld kon worden. Inmiddels werd dit een crisissituatie en daar waar anderen niet thuis gaven, heeft de J&G coach doorgezet en gezorgd dat moeder en leerling bij de crisisdienst aankwamen. Zij was zelf ook aanwezig bij dit gesprek, waardoor ze bepaalde punten naar voren kon brengen, waar moeder dan wat meer over kon vertellen. Hierdoor is er sneller een vollediger beeld van de situatie verkregen, op basis waarvan makkelijker de passende interventies ingezet konden worden. In de contacten met dit gezin bleek het ook met het jongere kind slecht te gaan. Voor deze leerling kon de J&G coach in de verbinding met school wat betekenen. Zo is er een gezamenlijk gesprek geweest, waarin mentor en ondersteuningscoördinator meer zicht op en begrip voor de situatie van deze leerling kregen. Zo konden er afspraken gemaakt worden hoe school daar rekening mee kon houden: bv. huiswerkbegeleiding, even de klas uit kunnen als de spanning te ver opliep en dergelijke. Moeder was blij met de ondersteuning van de J&G coach op school en vroeg of zij misschien nog een keertje met haar jongste kind wilde praten op school.

En tot slot het laatste voorbeeld. Een mentor kwam bij de J&G coach met zorgen over een leerling. De mentor was bang dat de jongen in een sociaal isolement zou kunnen raken en dacht dat verdere diagnostiek nodig was om de oorzaak van het gedrag te achterhalen. De leerling volgde al een training op school. Via de mentor kwam de J&G coach in contact met leerling en ouders. In die gesprekken bleek dat er veel speelde voor de ouders. Zij stonden ervoor open om - met kleine stappen - te kijken waar zij nu het eerste mee geholpen zouden zijn. Ouders hadden al meerdere malen een dichte deur ontmoet toen zij met hun problemen aanklopten, dus er was weinig vertrouwen dat iemand hen zou kunnen of willen helpen. De J&G coach heeft gezorgd voor een eerste stap in de opbouw van het vertrouwen en heeft ouders warm overdragen naar het sociaal team. De J&G coach is met ouders meegegaan voor een eerste intake, waardoor de betreffende hulpverlener nu in het gezin mag komen om daar de issues die als eerste aandacht vragen aan te pakken samen met ouders. De jongen heeft inmiddels door de training vriendschappen gesloten en het gaat goed op school. Voor hem zijn ondersteunende gesprekkjes op school afdoende op dit moment.

Tot de zomervakantie

De komende periode voor de zomervakantie zal gebruikt worden om geleerde lessen op basis van de ontwikkelvragen van scholen van het afgelopen jaar op te tekenen. En vooruit te kijken naar volgend schooljaar om zaken te bestendigen: ontwikkelvragen worden nu onderzoeksvragen.

Data bijeenkomsten

Datum	Activiteit	Wie
13 juni 2023 15:00-17:00 uur	Bijeenkomst leeromgeving 3	Procesbegeleider i.s.m. pilotscholen
11 juli 2023 15:00-17:00 uur	Netwerkgroep bijeenkomst 4	Leden netwerkgroep

De bijeenkomst leeromgeving 4 op 13 juni wordt gecombineerd met de themabijeenkomst interprofessioneel samenwerken. Hieraan nemen alle vo-scholen in Noord-Kennemerland deel. Voor aanmelding klik [hier](#).

Informatie

Klik [hier](#) voor meer informatie en documenten over JOS.